

SAKLI HAZİNE HIDDEN TREASURE Ali Hamroyev Filmleri | Films

Pera Film'in, Seagull Films işbirliğiyle hazırladığı *Saklı Hazine: Ali Hamroyev'in Filmleri* programı yalnızca gözlerden kaçmış bir yönetmenin çalışmalarını değil, aynı zamanda sinema haritasının zengin ve az bilinen bir bölgesini de aydınlatıyor. Orta Asya Sovyet cumhuriyetlerinin sineması 1960'larda, Stalinist politikaların çöküşü ve bölgesel film endüstrilerine yönelik yatırımların artması sonucu SSCB'nin gölgesinden sıyrılmaya başladı. Son yıllarda, Sovyetler Birliği'nin parçalanmasının ardından, her bir halkın kendi özgün film yapımı geleneğine dair farkındalığın yanı sıra, başta Özbekistan'dan Ali Hamroyev olmak üzere, aralarında Kırgızistan'dan Tolomush Okeev; ve Kazakistan'dan Darezhan Omirbaev ve Ardak Amirkulov'un olduğu, Batı tarafından keşfedilmeye hazır bir grup önemli yönetmene dair farkındalığın da artması sonucu, Orta Asya sineması daha da dikkat çekmeye başladı.

1937 yılında Özbek başkenti Taşkent'te doğan Hamroyev, Sovyet devletinin ünlü film okulu VGİK'ta eğitim görmüştü. Hamroyev burada, Kruşçev'in büyük yumuşama dönemi öncesi Sovyet sanatında ortaya çıkan ve ileri görüşlü yönetmenlerden oluşan o ünlü yeni kuşağın bir üyesiydi (bu isimlerin arasında Gherman, Iosseliani, Peleshyan, Paradjanov ve Tarkovski de vardı). Hamroyev ilk yönetmenliğini 1964 yılında yaptı ve 1966 yılında çektiği *Beyaz, Beyaz Leylekler* adlı aldatma üzerine dramla da eleştirmenlerin dikkatini çekti. 1920'lilerde Orta Asya'daki iç savaş sırasında geçen bir dizi aksiyon filmiyle 1960'ların sonu ve 1970'lerin başında popüler anlamda başarıyı yakaladı. Bu filmler *Kırmızı Kum*, *Olağanüstü Komiser*, *Fedai* ve en büyük başarıyı yakalayan *Yedinci Kurşun*'du. Amerikan spaghetti westernlerine benzeyen bu filmler, ideolojik meselelerle muhteşem aksiyon sahneleri ve nefes kesici manzaraları ustaca bir araya getiriyordu. *Film Comment*'ten eleştirmen Olaf Möller'in belirttiği gibi "Hamroyev doğuştan bir hikaye anlatıcısı... O, tür yönetmenliğinin Cengiz Hanvari bir devi..."

Hamroyev aynı zamanda faaliyet alanını çeşitlendirerek "olağanüstü ölçüde çok yönlü bir yönetmen" (Peter Rollberg, *Rus ve Sovyet Sineması Tarihi Sözlüğü*) haline geldi. En çok beğeni toplayan filmi sayılabilecek *Kuşları İzleyen Adam*, Paradjanov ve Tarkovski'yi hatırlatan (Tarkovski hem bir ilham kaynağı hem de bir arkadaşı) fantazmagorik bir orta çağ destanıdır. Yönetmenin dönem filmleri *Triptik* ve *Seni Hatırlıyorum*'da güçlü otobiyografik unsurları bulunur. Hamroyev aynı zamanda müzikaller, belgeseller ve tarihi epik yapıtlar da çekmiştir. Filmlerinde sıklıkla öne çıkan temalar arasında kadınlara yapılan baskı ile geleneksel ve ilerici güçler arasındaki çekişme vardır.

Pera Film's *Hidden Treasure: Films of Ali Hamroyev* program organized in collaboration with Seagull Films highlights the work not only of an overlooked director but also of a rich and under-explored frontier on the cinematic map. The cinema of the Central Asian Soviet republics began to emerge from the shadow of the USSR in the 1960s, with the decline of Stalinist politics and increased investment in regional film industries. In recent years, following the breakup of the Soviet Union, Central Asian cinema has come sharply into focus, with the growing recognition of distinct filmmaking traditions in each of its nations, and of a group of major filmmakers ripe for discovery in the west, including Tolomush Okeev of Kyrgyzstan, Darezhan Omirbaev and Ardak Amirkulov of Kazakhstan, and, preeminently, Ali Hamroyev of Uzbekistan.

Born in the Uzbek capital of Tashkent in 1937, Hamroyev was educated at VGİK, the famed Soviet state film school, where he was part of the prominent new generation of visionary directors that emerged in the wake of Khrushchev's great Thaw in Soviet arts (among them Gherman, Iosseliani, Pelechiyan, Paradjanov, and Tarkovsky). Hamroyev made his directing debut in 1964 and first attracted critical attention with the 1966 adultery drama *White, White Storks*. He achieved popular success in the late 1960s and 1970s with a series of action films set in Central Asia during the civil wars of 1920s: *Red Sands*, *The Extraordinary Comisar*, *The Bodyguard*, and his biggest hit, *The Seventh Bullet*. Resembling American spaghetti westerns, these films deftly mix ideological issues with superb action scenes and stunning landscapes. As critic Olaf Möller (Film Comment) notes, "Hamroyev is a born storyteller...a Genghis Khan-ian giant of genre filmmaking."

Hamroyev also began expanding his range, becoming "a director of extraordinary versatility" (Peter Rollberg, *Historical Dictionary of Russian and Soviet Cinema*). *Man Follows Birds*, perhaps his most acclaimed film, is a phantasmagoric medieval odyssey that evokes Paradjanov and Tarkovsky (the latter both an inspiration and a personal friend). There are strong autobiographical elements in his period pieces *Triptych* and *I Remember You*. Hamroyev also directed musicals, documentaries, and historical epics. Recurring themes in his films include the oppression of women and the conflict between traditional and progressive forces.

BEYAZ, BEYAZ LEYLEKLER WHITE, WHITE STORKS

Yönetmen / Director: Ali Hamroyev
SSCB / USSR, Özbekistan / Uzbekistan, 1966, 82', siyah-beyaz / black & white
Oyuncular / Cast: Lyutifi Sarymsakova, Sairam Isayeva, Bolot Bejshenaliyev, Khikmat Latypov, Mokhammad Rafikov
Ruşça; Türkçe altyazıyla / Russian with Turkish subtitles

Hamroyev, uluslararası başarı kazanan bu ilk filminde bozkır manzarasına ressamı bir yaklaşım getirerek alamet-i farikası sayılan alışılmışın dışında ve isyankar kadınların rolü temasını işliyor. *Beyaz Leylekler* adlı kırsal kasabada geçen hikaye, evlilik dışı ilişki gibi tabu bir konuya değiniyor. Sağlam iradeli, evli ve çocuksuz bir kadın olan Malika, vaktini açıkça başka bir adamla geçirmekte ve bu adamla şefkatli bir bağa sahip gözükmemektedir. İlişkinin gelişiminden daha da etkileyici olan şey ise Hamroyev'in, geleneke tanımlı, girift aile ilişkilerine dair verdiği ayrıntılar ve aralarında da üstünde oynanan şiddetli ve hızlı oyun Buzkaşî'nin de olduğu gelenekleri tasvir ediş biçimidir.

In his first feature to receive international acclaim, Hamroyev took a painterly view of the landscape of the steppes while establishing his trademark theme of the role of atypical and rebellious women. Set in the rural village of White Storks, the story tackles the taboo subject of an extramarital affair. Strong-willed Malika, married but childless, is openly consorting with another man with whom she shares a seemingly tender bond. Even more fascinating than the trajectory of the affair itself is Hamroyev's detailing of intricate, tradition-bound family relationships, and his depiction of customs including the violent, fast-paced horseback game of Buzkashi.

FEDAI BODYGUARD

Yönetmen / Director: Ali Hamroyev
SSCB / USSR, Özbekistan, Tacikistan / Uzbekistan, Tacikistan, 1979, 91', renkli / color
Oyuncular / Cast: Alexander Kaidanovsky, Anatoly Solonitsyn, Gulya Tashbayeva, Oleg Fedulov
Ruşça; Türkçe altyazıyla / Russian with Turkish subtitles

Fedai, tıpkı *Yedinci Kurşun* gibi bir "Kırmızı Western" örneği ve yine 1920'lerde "Basmacı Ayaklanması" sırasında geçiyor. Öte yandan bu defa, dayanak olarak Sergio Leone'ye değil, Budd Boetticher ve Anthony Mann'ın klasik Hollywood westernlerine başvuruluyor. Bir Basmacı lideri ele geçirilince, Kızıl Ordu, deneyimli bir yerel avcılı esire eşlik etmesi için görevlendirir. Esir, uşağı ve kızıyla birliktedir. Her adımları, durmak bilmeyen bir Basmacı gaspçısı ve onun müneccim karısı tarafından takip edilerek zor bir arazi üzerinde ilerlerler.

Like *The Seventh Bullet*, *The Bodyguard* is an example of the "Red Western," set again during the Basmachi Revolt of the 1920s. This time, however, the primary reference point is not Sergio Leone, but the classic Hollywood westerns of Budd Boetticher and Anthony Mann. When a Basmachi leader is captured, the Red Army enlists a veteran local hunter to escort the prisoner, accompanied by his servant and daughter, across difficult terrain, pursued every step of the way by a relentless Basmachi usurper and his soothsayer wife.

YEDİNCİ KURŞUN THE SEVENTH BULLET

Yönetmen / Director: Ali Hamroyev
SSCB / USSR, Özbekistan / Uzbekistan, 1972, 84', renkli / color
Oyuncular / Cast: Suimenkul Chokmorov, Dilorom Kambarova,
Bolot Bejshenaliyev, Talgat Nigmatulin, Melis Abzalov
Rusça; Türkçe altyazıyla / Russian with Turkish subtitles

Sergio Leone'nin western filmleri Sovyetler Birliği'nde çok popülerdi ve çoğunlukla, 1920'lerde, Orta Asya'da İslamcı gelenekçiler, komünist reformcuları karşı karşıya getiren "Basmacı Ayaklanması" sırasında geçen bir dizi "Kırmızı Western'e" (diğer adıyla "Doğu Western'leri") ya da "Sovyet Eastern'leri") ilham vermişti. Ortak senaryo yazarlığını Andrei Konchalovsky'nin yaptığı *Yedinci Kurşun*, adamları, Basmacı

ideri Khairulla'nın tarafına geçen Kızıl Ordu subayı Maxumov'a odaklanıyor. Maxumov, gözü pek bir hareketle kendini ele geçirtilir ve Khairulla'nın kalesine götürülmeyi sağlar. Burada, taraf değiştiren askerlerinin akillarını ve kalplerini yeniden kazanmaya çalışır. Dikkat çekici bir belirsizlik içinde sunulan ideolojik savaşlara hızlı çatışmalar ve kovalamacalar eşlik eder.

Sergio Leone's westerns were very popular in the Soviet Union, where they inspired a series of "Red Westerns" (aka "Eastern Westerns" and "Sov-Easterns") often set during the Basmachi Revolt of the 1920s, which pitted Islamic traditionalists against Communist reformers in Central Asia. Co-scripted by Andrei Konchalovsky, *The Seventh Bullet* centers on Maxumov, a Red Army officer whose men are persuaded to switch sides by the charismatic Basmachi leader Khairulla. In a daring move, Maxumov allows himself to be captured and brought to Khairulla's stronghold, where he struggles to regain the hearts and minds of his apostate soldiers. The ideological battles (presented with remarkable ambiguity) are matched by slam-bang shootouts and chases.

KUŞLARI İZLEYEN ADAM MAN FOLLOWS BIRDS

Yönetmen / Director: Ali Hamroyev
SSCB / USSR, Özbekistan / Uzbekistan,
1975, 87', renkli / color
Oyuncular / Cast: Dzhaniq Faiziyev, Dilorom Kambarova
Rusça; Türkçe altyazıyla / Russian with Turkish subtitles

Genç bir oğlan Orta Çağ Özbekistan'ının uçsuz bucaksız göğü altında acımasız ve duygusal bir eğitime tabi tutulur. Ali Hamroyev'in bu biçimsel güç gösterisini sınıflamak neredeyse imkansızdır - mistik bir öngörü, doğulu bir western, renk ve hareketten oluşan bir geçit töreni; geniş, dışavurumcu fırça darbeleriyle çizilen bir ergenlik portresi.

Kuşları İzleyen Adam bir görkemli andan diğerine hareket ediyor: coşkulu renklere sahip manzaralar arasında ilerliyor; üç arkadaşa üstleri elma çiçekleriyle kaplı şekilde uyanıyor, filmin kahramanı uzun süre önce ölmüş güzel annesini, soyut güce ve güzelliğe sahip imgelerle düşünüyor. "Düşsel" kelimesini gerçek anlamıyla hak eden bir film.

A young boy gets a brutal sentimental education under the open skies of medieval Uzbekistan. Ali Hamroyev's stylistic tour de force is almost unclassifiable - a mystic vision, an eastern western, a pageant of color and movement, a portrait of adolescence painted in broad, expressionistic strokes. *Man Follows Birds* moves from one sumptuous moment to the next - rides through ecstatically colored landscapes, a trio of friends waking up covered in apple blossoms, the hero imagining his beautiful and long-dead mother in images that have an abstract power and beauty. A film that truly deserves the word "visionary."

SENI HATIRLIYORUM I REMEMBER YOU

Yönetmen / Director: Ali Hamroyev
SSCB / USSR, Özbekistan / Uzbekistan,
1985, 92', renkli / color
Oyuncular / Cast: Vyacheslav Bogachyov, Zinaida Sharko,
Liliya Gritsenko, Gulya Tashbayeva, Davlyat Khamraev
Rusça; Türkçe altyazıyla / Russian with Turkish subtitles

Seni Hatırlıyorum geçmiş üzerine otobiyografik bir düşünce yolculuğu. Sade bir hikayeye sahip: kahraman, ağır hasta olan annesinin isteğiyle Semerkant'ta terk eder ve savaş sırasında ölen babasının mezarını aramak üzere Rusya'ya doğru bir yolculuğa çıkar. Aynı zamanda bilinçaltına doğru bir yolculuk olan bu şiirsel seyahate, olağanüstü derinliğe ve güzelliğe sahip görüntülerle anlatılıyor. Yönetmenin karısı ve birkaç filminin baş oyuncusu olan güzel Gulya Tashbayeva, burada çok etkileyici bir performans sergiliyor.

I Remember You is an autobiographical meditation on the past. Its story is simple: the protagonist, at the request of his seriously ill mother, leaves Samarkand and heads on a voyage across Russia in search of the grave of his father, who died during the war. This poetic odyssey, which also proves to be a journey into subconscious memory, is rendered in images of extraordinary intensity and beauty. The beautiful Gulya Tashbayeva, the director's wife and principal performer in several of his films, gives a haunting performance.

BO BA BU

Yönetmen / Director: Ali Hamroyev
SSCB / USSR, Özbekistan / Uzbekistan, 1985, 92', renkli / color
Oyuncular / Cast: Vyacheslav Bogachyov, Zinaida Sharko, Liliya Gritsenko, Gulya Tashbayeva, Davlyat Khamraev
Diyaloğsuz / No dialogue

Ali Hamroyev, son yirmi yılda yönettiği tek filmi, üzerinde konuşulan alegorik eseri *Bo Ba Bu*'da kültürlere göre değişen cinsellik kavramını tartışmalı bir şekilde ele alıyor. Sıradışılığıyla, Fransız oyuncu Arielle Dombasle'i (Felsefeci Bernard-Henri Lévy'nin eşi) Özbekistan'a kadar çekmeyi başaran film, kendini Orta Asya çöllerinde bulan sarışın bir Avrupalı kadını anlatır. Kadın, *Bo* ve *Bu* adında iki çoban tarafından kaçırılır, ona "Ba" adını veren çobanlar için kadın artık kullandıkları bir "mal"dır. Film, sonu gelmez eril mücadele, cinsellik temelli kıskançlık ve mülk olarak kadın üçgenini işlemektedir. Film boyunca karakterler yalnızca ses ve el hareketleriyle iletişim kurarlar. Hamroyev'in dramının alegorik bir yapıda görülmesinin sebebi, bu gibi ilkel arketiplerde gezinmesinden ve tamamen diyalogsuz oluşundandır. Bu yönden filmi sevimsiz bulan eleştirmenler bile, sanatçının cılız bir sömürünün sınırlarını ezip geçtiği konusunda hemfikir.

Ali Hamroyev has made but one theatrical feature in the last two decades: 1998's decidedly offbeat *Bo Ba Bu*, a controversial cross-cultural sexual parable for which he lured French actress Arielle Dombasle to Uzbekistan. Dombasle (who is married to French philosopher Bernard-Henri Lévy) plays a blonde European woman who appears out of nowhere in the Central Asian desert. She is taken into captivity by two shepherds, *Bo* and *Bu*, who name her *Ba* and treat her as property and sexual object. The fact that Hamroyev's drama is both trading in primal archetypes (the eternal triangle, male rivalry and sexual jealousy, women as commodities of exchange) and completely without dialogue (the characters communicate with grunts and gestures) suggests the allegorical nature of the exercise; to less sympathetic critics, the film treads into the territory of soft-core exploitation.

25 Nisan APRIL - 10 Mayıs MAY 2015

GÖSTERİM PROGRAMI SCREENING SCHEDULE

25 Nisan APRIL
CUMARTESİ SATURDAY
14:00 Beyaz, Beyaz Leylekler
White, White Storks

2 Mayıs MAY
CUMARTESİ SATURDAY
14:00 Fedai / Bodyguard

3 Mayıs MAY
PAZAR SUNDAY
14:00 Yedinci Kurşun
The Seventh Bullet

6 Mayıs MAY
ÇARŞAMBA WEDNESDAY
19:00 Yedinci Kurşun
The Seventh Bullet

7 Mayıs MAY
PERŞEMBE THURSDAY
19:00 Beyaz, Beyaz Leylekler
White, White Storks

8 Mayıs MAY
CUMA FRIDAY
19:00 Kuşları İzleyen Adam
Man Follows Birds
21:00 Fedai / Bodyguard

9 Mayıs MAY
CUMARTESİ SATURDAY
15:00 Bo Ba Bu
16:30 Yönetmen Ali Hamroyev
ile Söyleşi
Director Ali Hamroyev
in Conversation
19:00 Seni Hatırlıyorum
I Remember You

10 Mayıs MAY
PAZAR SUNDAY
14:00 Bo Ba Bu
16:00 Seni Hatırlıyorum
I Remember You
18:00 Kuşları İzleyen Adam
Man Follows Birds

YÖNETMEN ALI HAMROYEV İLE SÖYLEŞİ
9 Mayıs CUMARTESİ 2015

Bo Ba Bu filminin 15:00'teki gösterimi ardından Ali Hamroyev ile bir söyleşi gerçekleştirilecektir. Etkinlik dili Rusçadır, Türkçe simultane çeviri olacaktır. Konuşma ücretsizdir, rezervasyon alınmamaktadır.

DIRECTOR ALI HAMROYEV IN CONVERSATION
SATURDAY 9TH MAY 2015

The director Ali Hamroyev will be in conversation following the screening of *Bo Ba Bu* at 15:00. Conference language is Russian with simultaneous Turkish translation. Free of admissions. Limited space, drop in.

twitter/PeraFilm

facebook.com/PeraFilm

#SakliHazine

#HiddenTreasure

SUNAVE İNAN
KIRIÇ VAKFI

işbirliğiyle / in collaboration with

teşekkürler / acknowledgements
Mardjani Foundation

BEYAZPERDE

desteğiyle / with the support of